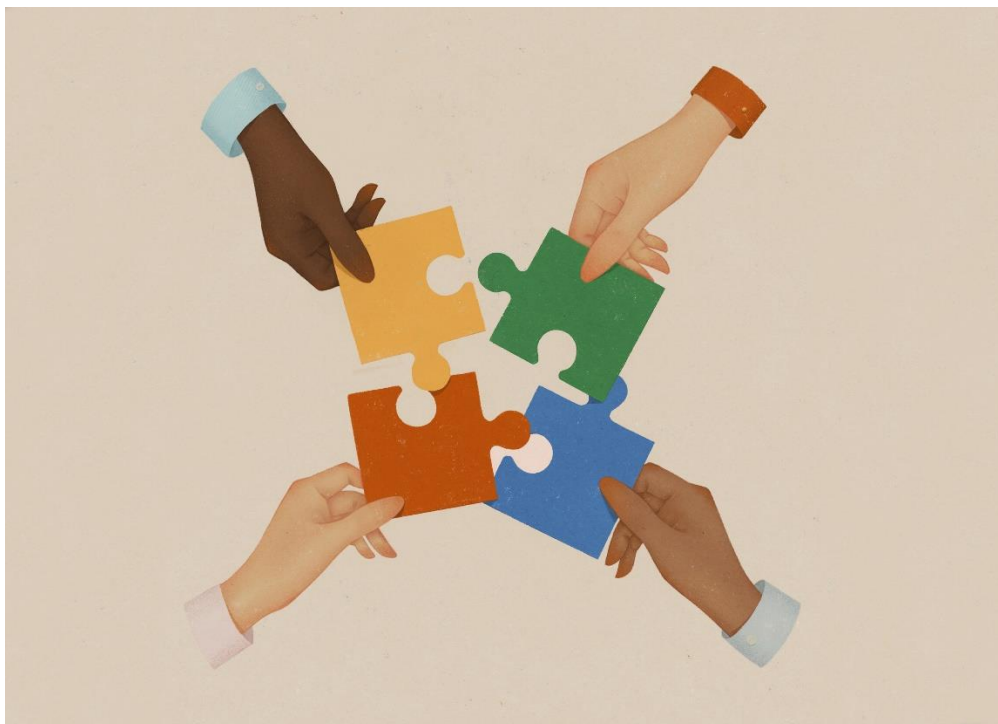

Riistaveden yhtenäiskoulu

Valinnaisaineopas 2026–2027

Valinnaisaineiden opiskelu yläkoulussa

Valinnaisaineita on lukujärjestyksessä 8. luokalla kuusi vuosiviikkotuntia ja 9. luokalla viisi vuosiviikkotuntia. Valinnaisia opintoja ovat perusopetuksen yhteisten aineiden syventävät ja soveltavat opinnot sekä useasta aineesta muodostetut oppiainekokonaisuudet.

Kuvataiteen, musiikin, käsityön ja kotitalouden opinnot loppuvat seitsemännen luokan jälkeen, jos niitä ei valitse valinnaisaineiksi. On hyvä muistaa, että niiden aineiden osalta, joita ei valitse valinnaisaineiksi, oppiaineiden arviointi seitsemännen luokan keväältä jää suoraan peruskoulun päättöarviointiin.

1. Taide- ja taitoaineiden syventävät opinnot

Oppilas valitsee taide- ja taitoaineiden (kotitalous, kuvataide, käsityö, liikunta tai musiikki) pitkän syventävän kurssin, jota hän opiskelee kaksi vuosiviikkotuntia. Valinta alkaa 8. luokalla ja jatkuu samana 9. luokan loppuun. Lisäksi oppilas valitsee lyhyen taide- ja taitoaineen syventävän kurssin, jota hän opiskelee yhden vuosiviikkotunnin 8. luokalla. Pitkä ja lyhyt valinta tehdään eri taide- ja taitoaineisiin.

Taide- ja taitoaineiden syventävien opintojen arviointi

Taide- ja taitoaineiden syventävät valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opettavien musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden opetusta ja ne myös arvioidaan osana niiden opetusta (numeroarvosanalla).

2. Muut valinnaisaineet

Oppilas valitsee pitkän valinnaisaineen, jota hän opiskelee kaksi vuosiviikkotuntia. Valinta alkaa 8. luokalla ja jatkuu samana 9. luokan loppuun. Lisäksi oppilas valitsee lyhyen valinnaisaineen 8. luokalle ja lyhyen valinnaisaineen 9. luokalle. Lyhyitä valinnaisaineita opiskellaan yksi vuosiviikkotunti. Oppilas valitsee pitkäksi valinnaisaineeksi eri oppiaineen kuin pitkäksi syventäväksi valinnaiseksi aineeksi.

Valinnaisaineiden arviointi

Jokainen valinnainen aine muodostaa oppimäärän, joka siten myös arvioidaan omana oppiaineenaan. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän (pitkä valinnainen) arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet (lyhyet valinnaiset) ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista ja tällaisista oppimääristä koostuvista kokonaisuuksista merkitään todistuksiin sanallinen arvio ("hyväksytty / hylätty").

Ohjeet valintojen tekemiseen

- Valinnaisainevalinnat tehdään Wilmassa 30.3.–2.4.2026 välisenä aikana. Valinnat tehdään huoltajan Wilma-tunnuksilla. Kyselyt löytyvät Wilman selainversiosta (<https://kuopio.inschool.fi/>) kolmen pisteen takaa kohdasta "Kyselyt". Mobiilisovelluksella ei pääse vastaamaan kyselyihin. Muista vastata kaikkiin neljään kyselyyn erikseen.

- Jokaisesta valinnaisainekorista valitaan ensimmäisen valinnan lisäksi myös kaksi varavalintaa (kaikki valinnat eivät tule toteutumaan). Mieti tarkasti myös varavalinnat.
- Oppilas valitsee seitsemännellä luokalla taito- ja taideaineiden syventävän pitkän aineen (8.-9. luokille) sekä lyhyen aineen (8. luokalle). Lisäksi valitaan pitkä valinnainen aine (8.-9. luokille) sekä lyhyt valinnainen aine (8. luokalle). Yhteensä tehdään siis neljä valintaa.
- Lyhyt valinnainen aine 9. luokalle tullaan valitsemaan erikseen kahdeksannen luokan kevätlukukaudella. Lyhyt valinnainen valinta 8. ja 9. luokalla ei voi olla sama kurssi.

HUOM!

- **Taito- ja taideaineiden syventävät valinnat tehdään eri oppiaineisiin.** Eli jos valitsee pitkäksi taito- ja taideaineeksi (kori A) esim. kotitalouden, valitaan lyhyeksi taito- ja taideaineeksi (kori B) esim. musiikki.
- **Valitse eri oppiaine pitkäksi syventäväksi ja pitkäksi valinnaiseksi aineeksi** (eli liikunta, kotitalous, kuvataide tai musiikki ei voi olla pitkänä valintana syventävissä sekä valinnaisissa aineissa).

Mieti valintoja huolella, valintoja ei voi vaihtaa myöhemmin.

Mieti mistä aineista tai asioista olet kiinnostunut? Mitä haluaisit oppia lisää? Ethän tee valintaasi sen perusteella, mitä kaverisi valitsevat? Tutustu eri vaihtoehtoihin huolellisesti ennen kuin teet valinnat. Opettajat esittelevät valinnaisaineita omilla oppitunneillaan, kysele myös opettajilta lisätietoja. Opo auttaa valintojen teossa.

VALINNAISAINETARJONTA LUKUVUODELLE 2026-2027

1.TAIDE- JA TAITOAINEIDEN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Kori A. Pitkä syventävä (8.-9. luokilla 2 oppituntia / vko)

Kotitalous sKO	Kuvataide sKU	Käsityö sKS	Liikunta sLI	Musiikki sMu
----------------	---------------	-------------	--------------	--------------

Kori B. Lyhyt syventävä (8. luokalla 1 oppitunti / vko)

Kotitalous sxKO	Kuvataide sxKU	Käsityö sxKS	Liikunta sxLI	Musiikki sxMu
-----------------	----------------	--------------	---------------	---------------

2. MUUT VALINNAISAINEET

Kori C. Pitkä valinnainen (8. ja 9. luokalla 2 oppituntia / vko)

Kotoa maailmalle vKM	Käsityö, kovat materiaalit vKS	Draamaaa, vuorovaikutusta ja viestintää vDVV	Lähellä liikkuen vLL
----------------------	--------------------------------	--	----------------------

Kori D. Lyhyt valinnainen (8. luokalla 1 oppitunti / vko)

Leivontakurssi vxLEI	Erätaitoa vxERÄ	STEAM-kurssi vxST	Yhdessä liikkuen vxYLI
----------------------	-----------------	-------------------	------------------------

Kori E. Lyhyt valinnainen (9. luokalla 1 oppitunti / vko)

Kansainvälinen leivonta vxKLEI	Erä- ja retkeily vxERÄR	Yhdessä liikkuen vxYLI
--------------------------------	-------------------------	------------------------

A) Taito- ja taideaineiden syventävät opinnot (pitkä)

8. ja 9. luokalla 2 oppituntia / vko

Sisällöt löytyvät Kuopion kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmasta (2016):

<https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/7679792>

Kotitalouden syventävät opinnot (sKO)

Kuvataiteen syventävät opinnot (sKU)

Käsityön syventävät opinnot (sKS)

Liikunnan syventävät opinnot (sLI)

Musiikin syventävät opinnot (sMU)

B) Taito- ja taideaineiden syventävät opinnot (lyhyt)

8. luokalla 1 oppitunti / vko

Sisällöt löytyvät Kuopion kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmasta (2016):

<https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/7679792>

Kotitalouden syventävät opinnot (sxKO)

Kuvataiteen syventävät opinnot (sxKU)

Käsityön syventävät opinnot (sxKS)

Liikunnan syventävät opinnot (sxLI)

Musiikin syventävät opinnot (sxMU)

C) Valinnaiset aineet (pitkä)

8. ja 9. luokalla 2 oppituntia / vko

Draamaa, vuorovaikutusta ja viestintää (vDVV)

Kurssi tarjoaa monipuolisia kokemuksia ja mahdollisuuden löytää erilaisia tapoja persoonalliseen ilmaisuun. Työtapoina käytetään toimintaa yksin, pareittain kuin pienryhmissäkin. Opiskelussa korostuvat oppimisen ilo, luovuus, leikillisuus ja ilmaisun vapaus. Opetuksen sisältöalueisiin kuuluvat mm. monipuoliset draamatehtävät, improvisaatioharjoitukset, sanataidetehtävät, äänenkäyttö- ja liikeharjoitukset, ajattelutaitoja ja eläytymistä vahvistavat tehtävät, erilaiset pelit ja leikit jne. Tavoitteena on mm. parantaa oppilaan empatiakykyä, vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitoja, itsetuntemusta ja sosiaalisia taitoja.

Käsityö, kovat materiaalit (vKS)

Voit suunnitella ja toteuttaa haluamiasi aiheita käyttäen materiaaleina esim. puuta, metallia, muoveja, lasia ja peiliä ym. Voit myös korjata, huoltaa, puhdistaa ja rakennella vaikkapa omaa mopoa tai muita laitteita. Oppiaineessa opit käyttämään eri koneita ja työvälineitä turvallisesti eri teknologioiden alalta.

Lähellä liikkuen (vLL)

Kurssi sisältää monipuolista liikuntaa Riistaveden ja lähialueen paikallisia liikuntamahdollisuuksia hyödyntäen. Lisäksi kurssilla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan uusiin liikuntamuotoihin (esim. lippurugby, frisbeegolf, itsepuolustus, keilailu). Oppilaat pääsevät vaikuttamaan kurssin sisältöön mm. suunnittelemalla pienryhmissä oman opetustuokion, joka toteutetaan oman liikuntaryhmän tai mahdollisuuksien mukaan pienempien oppilaiden kanssa. Oppilaiden toiveet ja harrastuneisuus otetaan huomioon kurssin ohjelmaa suunniteltaessa

Kotoa maailmalle (vKM)

Kotitalouden opiskelun kautta saadaan eväitä itsenäisen elämän aloittamiseen vahvistamalla arjessa tarvittavia tietoja ja taitoja. Valinnaisaineopiskelun myötä oppilas kehittää kotitaloudellista ajatteluaan niin ruokaosaamisen, asumisen taitojen ja yhdessä elämisen sekä kuluttaja- ja talousosaamisen alueilla. Valinnaisaineessa tutustutaan suomalaiseen ja kansainväliseen ruoka- ja tapakulttuuriin. Perehdytään erityisruokavalioihin ja suunnitellaan itsenäisesti toteutettavia aterioita, teemakutsuja ja elämänkaaren juhlia. Huomioidaan ajankohtaiset ruokatarendit, satokausiajattelu, taloudellisuus ja pyritään olemaan mukana kalenteriruokavuoden tapahtumissa luonnossa ja lähiympäristössä. Harjoitellaan säilöntää, syvennetään ruokaturvallisuuden, ravitsemussuosituksen, ruokaketjun sekä elintarvikkeiden tuntemusta. Syvennetään kuluttaja- ja taloustaitoja sekä valmistaudutaan omaan kotiin muuttamiseen. Kehitetään ongelmanratkaisutaitoja, luovuutta ja estetiikkaa. Kerrataan kodinhoidon ja tekstiilienhoidon perusteita. Oppilasta ohjataan huomioimaan valinnoissaan ja kodin hoidossa ympäristönäkökulma (kestävä elämäntapa) sekä kannustetaan vastuullisuuteen ja yhdessä elämiseen (mm. hyvät tavat, vastuunotto perheessä, tasapuolinen voimavarojen käyttö).

Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan erilaisiin kilpailuihin ja tehdään yhteistyötä lähialueen toimijoiden kanssa.

D) Valinnaiset aineet (lyhyt)

8. luokalla 1 oppitunti / vko

Erätaito (vxERÄ)

Tavoitteena on, että oppilas tutustuu mahdollisimman monipuolisesti ympäröivän luonnon virkistyskäyttöön kuten esim. metsästyksen, kalastukseen ja retkeilyyn. Ryhmän kiinnostuksen mukaan pyritään lisäämään oppilaiden tietämystä ja kiinnostusta myös muita luonnonantimia kohtaan (sienet, marjat ym.). Tavoitteena on myös, että oppilaille muodostuisi myönteinen kuva luonnosta ja tekemisen mahdollisuuksista lähiympäristössään. Oppitunneilla tutustutaan mm. ensiapuun, jokamiehen oikeuksiin, eri metsästyks- ja kalastusmuotoihin, lajintunnistukseen, riistanhoitoon, eräruokien valmistukseen, tulentekoon, kalastuspaikkoihin- ja välineisiin sekä niiden valmistamiseen, kalastus- ja metsästyslakiin. Sisältöä suunnitellaan ja tarkennetaan yhdessä oppilaiden kanssa

Leivontakurssi (vxLEI)

Tavoitteet ja sisällöt:

- Syvennetään 7. luokalla opittuja taitoja erityisesti leivontaan liittyen

- Kerrataan vanhoja ja tutustutaan uusiin leivontamenetelmiin (esim. Pika-, hiiva-, munavaahto-, muro- ja voitaikinat)
- Valmistetaan erilaisia leivonnaisia arkeen ja juhlaan, suolaista ja makeaa, helppoa ja vaativampaa käyttäen erilaisia leivontamenetelmiä
- Omien leivonnaisten suunnittelua

STEAM-kurssi (vxST)

STEAM-kurssi eli käsitöitä teknologiapainotuksella tai ilman! Mitä kaikkea pehmeiden materiaalien luokassa ja värkkäämössä voi tehdä? Esimerkiksi ommella, neuloa, virkata, kuvioida kangasta, valmistaa älytekstiilejä e-tekstiilimateriaaleilla ja kutoa mattopuilla. Tai, vaikka 3D-mallintaa, 3D-tulostaa, laserleikata ja ohjelmoida. Tunnit suunnitellaan oppilaiden kanssa yhdessä. Työt voivat vaihdella perinteisestä käsityöstä teknologiapainotteiseen käsityöhön tai vaikka ohjelmointiin/robotikkaan.

Yhdessä liikkuen (vxYLI)

Kurssi sisältää ryhmässä pelattavia liikunnallisia pelejä ja leikkejä. Ryhmä saa itse myös vaikuttaa peleihin ja keksiä sekä ideoida uusia pelimuotoja. Kurssilla on sekä sisä- että ulkoliikuntaa ja kurssilla keskitytään toisten kannustamiseen ja yhdessä hyvällä mielellä tekemiseen.

E) Valinnaiset aineet (lyhyt)

9. luokalla 1 oppitunti / vko

Kansainvälinen leivonta (vxKLEI)

Tavoitteet ja sisällöt:

- Syvennetään tietoja ja taitoja leivontaan liittyen
- Kerrataan vanhoja ja tutustutaan uusiin leivontamenetelmiin
- Kurssin aikana voidaan käyttää myös vieraskielisiä reseptejä (esim. englanninkielisiä)
- Kurssin sisältöä suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa

Erä- ja retkeily (vxERÄR)

Tavoitteena on opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään erilaisia pyyntivälineitä sekä valmistamaan niitä. Tavoitteena on ohjata oppilasta tutustumaan ympäröivään luontoon virkistyskäytön näkökulmasta. Lisäksi tavoitteena on lisätä tekemisen mahdollisuuksia omassa lähiympäristössä ja kasvattaa myönteistä kuvaa luonnosta ja luonnossa liikkumisesta.

Oppitunneilla tutustutaan mm. erilaisiin pyyntivälineisiin ja -tapoihin, voidaan valmistaa esim. sorsalle tekopesä, linnunpönttöjä erilaisille vesilinnuille, ruokintakatos, vapateline, suojakotelo raudoille tms. toiveiden mukaisesti. Lisäksi tunneilla tutustutaan perhonsidontaan, voidaan valmistaa otto-onki kirjolohen kalastukseen, kalapamppu, perukkeita, pilkkiperhoja yms. Mahdollisuuksien mukaan opintoihin liitetään viikonloppuna toteutettava luontoretki, jonka aikana voidaan tutustua esim. hirven- tai jäniksenmetsästyksen ja / tai kalastukseen (edellyttää, että oppilas saa itse järjestettyä kyydin paikan päälle ja pois).

Yhdessä liikkuen (vxYLI)

Kurssi sisältää ryhmässä pelattavia liikunnallisia pelejä ja leikkejä. Ryhmä saa itse myös vaikuttaa peleihin ja keksiä sekä ideoida uusia pelimuotoja. Kurssilla on sekä sisä- että ulkoliikuntaa ja kurssilla keskitytään toisten kannustamiseen ja yhdessä hyvällä mielellä tekemiseen.